

tes, economic systems, cultures and religions, koja je od 28. lipnja do 2. srpnja 2017. godine održana u Zagrebu, a na njoj su iz Ivu Lučića sudjelovala još 443 istraživača povijesti okoliša.

U tom kontekstu knjiga Ive Lučića *Presvlačenje krša. Povijest poznavanja Dinarskog krša na primjeru Popova polja: pokušaj holističke interpretacije uz pomoć karstologije, povijesti okoliša i kulturnog krajolika* više je nego dobro došla te će zasigurno utjecati na daljnje jačanje povijesti okoliša u nas, a možda i potaknuti nove istraživače na slična istraživanja. Jedna od zamjerki knjizi može biti i što u predavljanju povijesti okoliša (i/ili ekohistorije) na žalost nije ugradio spoznaje dobivene u posljednjih desetak godina.

Knjiga o povijesti poznavanja Dinarskog krša na primjeru Popova polja predstavlja uspjeti pokušaj holističke interpretacije uz pomoć karstologije, povijesti okoliša i kulturnog krajolika. Metode koje su korištene u knjizi su pokazale da je moguće doći do odgovarajućih rezultata koji predstavljaju doprinos povijesti okoliša. Autor je u ovoj knjizi napravio obradu na primjeren način iskoristivši postojeće brojne mogućnosti multidisciplinarnog pristupa problematici na odgovarajući način, a ono što se meni najviše svadjelo je prilično originalni autorov pristup ekohistorijskim istraživanjima sa izvrsnim stilom pisanja. Dodatni značaj pristupačnosti knjizi daje odlično odabrani slikovni materijal sa nizom karata i objavljenih tiskanih izvora.

U svakom slučaju knjiga se može smatrati značajnim znanstvenim prilogom za povijest okoliša, ali i za karstologiju pri čemu je autor pokazao visok stupanj samostalnosti, sposobnost multidisciplinarnog pristupa, ali i znanstvenu erudiciju. Ipak na kraju ostaje tužna spoznaja o tome kako je gospodarska aktivnost izazvala velike šteta na prirodi.

Hrvoje PETRIĆ

DRAŽEN PODRAVEC, MOJ ZELENI ZAVIČAJ, O EKOLOGIJI I EKOLOŠKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU U VIRJU, OPĆINA VIRJE, VIRJE, 2019., 336 STR.

Knjiga koja zavrjeđuje pažnju svih koji promišljaju o ekologiji, odgoju mladih i zaštiti okoliša objavljena je 2019. godine u Virju gdje je prije puna četiri desetljeća stasao pionirski pothvat ekološkog odgoja i obrazovanja na ovim prostorima. Autor tekstova i urednik knjige je utemeljitelj ovakvog odgoja mladih u Virju, stručnjak biolog i dugogodišnji prosvjetni djelatnik Dražen Podravec. Iako knjiga predstavlja osvrt na prošle događaje i ono što je do sada napravljeno u sklopu ekološkog odgoja i obrazovanja u Osnovnoj školi profesora Franje Viktora Šignjara u Virju, ona je, dakako, vrlo aktualna i vrijedna zbog važnosti ekologije i zaštite okoliša u današnje vrijeme. Usudio bih se ovu knjigu preporučiti i kao koristan priručnik za sve one koji u školama (pogotovo osnovnim) ili drugim odgojno-obrazovnim ustanovama, traže načine kako ekološki odgoj uvrstiti u nastavni plan i program, odnosno za sve one koji žele i imaju mogućnosti raditi s mladima na temama s područja ekologije i zaštite okoliša. Knjiga je korisna i kao primjer dobre prakse uz druge priručnike, pogotovo u nastavi biologije ili i izvannastavnim aktivnostima. Prema riječima recenzenta akademika Dragutina Feletara, knjiga je poticajna za sve one koji »razmišljaju zeleno«, a mnoge bi mogla i »ekološki osvijestiti«.

Povjesničar Hrvoje Petrić koji je također recenzent knjige smatra da je osnivanje sekcije Mladih čuvara prirode »Lastavice« u Osnovnoj školi u Virju 1980. godine bio pionirski pothvat s obzirom na to da je globalni pokret za zaštitu okoliša konačno oblikovan 1960-ih i 1970-ih godina. Dražen Podravec je tijekom rada u osnovnoj školi u Virju razradio uspješan model odgoja učenika u ekologiji i zaštiti okoliša što je opisano u ovoj knjizi. Stoga je najopširnije opisan rad ogranka Mladih čuvara prirode »Lastavica« u Osnovnoj školi profesora Franje Viktora Šignjara u Virju, a koji je djelovao pri Hrvatskom prirodoslovnom društvu. Posebno je opisano uređenje školskog vrta, obilježavanje ekoloških dana, priredbe i susreti ogranka održani u Virju. Ogranak je imao i svoj ekološki glasnik »Zelenko« pa je i to jedna od tema, a tu su i podaci o snimanju dokumentarnih filmova na temu ekologije. Zanimljiva su i sjećanja bivših članova ogranka »Lastavica« te njihovi literarni i likovni radovi. Posebno je poglavlje posvećeno

djelovanju GLOBE i ENO grupe u virovskoj osnovnoj školi. Dodatak tekstu predstavlja popis najvažnijih ekoloških datuma. Knjiga je prepuna fotografija različitih autora te je na taj način i svojevrsna monografija Podravine i promocija Virja. Uz teme o ekologiji i ekološkim problemima, onečišćenju, zaštićenim područjima Republike Hrvatske i kategorijama zaštite prirode su mnoge mudre izreke, citati i misli pa je knjiga zanimljiva i samim učenicima, odnosno djeci i mladima koji iz nje mogu puno naučiti o ekološkom odgoju i obrazovanju općenito i na primjerima iz Virja.

Nikola CIK

ZVONIMIR IŠTVAN: 145 GODINA ŠUMARSTVA PODRAVINE I PRIGORJA, VLASTITA NAKLADA, MOLVE, 2019., 82 STR.

Nizu autora i svih onih koji su na različite načine tijekom 2019. godine obilježavali 145. obljetnicu organiziranog šumarstva na području nekadašnje Vojne krajine ili granice pridružio se i Zvonimir Ištvan, diplomirani inženjer šumarstva iz Molvi i dugogodišnji djelatnik tvrtke Hrvatske šume. S više samostalnih knjiga i objavljenih stručnih radova dokazao se kao vrstan pisac i poznavatelj povijesti svojeg zavičaja. Ovoga puta prihvatio se prilično zahtjevnog posla proučavanja povijesti šumarstva Podravine i Prigorja tijekom proteklih 145 godina, odnosno obrade povijesti Đurđevačke i Križevačke imovne općine, kao preteča današnjih šumarija. Polazište za obilježavanje ove obljetnice autor knjige pronalazi u činjenici da su 1874. godine osnovane imovne općine sa sjedištima u Đurđevcu i Križevcima. Bilo je to tijekom procesa razvojačenja Vojne krajine, odnosno uspostave civilne vlasti kada je vojno-krajiški (militarizirani) način upravljanja ljudskim i prirodnim resursima, zamijenjen civilnim (građanskim). Do tada su šume u Vojnoj krajini smatrane vlasništvom samoga vladara, a s obzirom na to da se on tolikog bogatstva nije želio odreći u korist svojih podanika, na području bivše Vojne krajine ustrojene su imovne općine koje su upravljale šumskim resursima. Na području Podravine i Prigorja bile su ustrojene Đurđevačka i Križevačka imovna općina. Sadržaj knjige podijeljen je u nekoliko poglavlja pri čemu je autor opisao razvoj šumarskog zakonodavstva, ali i razvoj struke te brige oko šuma i različitih resursa koje one nude. Stoga je najprije opisao najvažnije propise vezane za šumarstvo, a slijede poglavlja o šumama Đurđevačke imovne općine i šumama Križevačke imovne općine. Ilustracije u tekstu predstavljaju preslike starih fotografija, razglednica i portreti nekih šumara. Obilježje Ištvanovog rada je i spominjanje mnogih imena osoba vezanih za razvoj šumarstva u spomenutom razdoblju pri čemu su objavljeni vrijedni biografski podaci o upraviteljima imovnih općina, šumarima i drugima. Zato je kao dodatak knjizi objavljen Šematizam Uprave šuma Podružnice Koprivnica, odnosno detaljno sistematizirano stanje svih zaposlenih u Upravi šuma Podružnice Koprivnica na dan 31. prosinca 2018. godine. Pri tome treba znati da teritorij ove upravne jedinice zauzima najsjeverniji dio Republike Hrvatske: Podravinu, Međimurje, dio Prigorja i Hrvatsko zagorje.

Unatoč naslovu koji je dao knjizi i pristupu koji je odabrao pri obradi povijesti šumarstva Podravine i Prigorja, autor je svjestan činjenice da je tradicija organiziranog šumarstva na tome području mnogo dulja od jednog i pol stoljeća. Često se počecima organizirane brige o šumama na području Hrvatske smatra 1765. godina otkada potječu uredbe koja je izdala vladarica Marija Terezija, no i prije toga možemo govoriti o uređenom šumarstvu. Stoga ovu knjigu možemo smatrati jednim od priloga poznavanju organiziranog šumarstva u spomenutom dijelu Hrvatske gdje je prije 145 godina započelo djelovanje imovnih općina, odnosno šumarskih uprava, kao preteča današnjih šumarija.

Nikola CIK

Ekonomaska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Tema broja / Topic

Ekohistorija rijeke Drave
Environmental History of the Drava River

Volumen XV. / Broj 15
Zagreb – Samobor 2019
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR – 10000 Zagreb
tel.: +385/1/4092-148, fax: +385/1/4092-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnik / Co-publisher:

Ekohistorijski laboratorij Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
www.ffzg.unizg.hr; http://ckhis.ffzg.unizg.hr/

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin,
Hrvoje Petrić, Drago Rokсандić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Rokсандić – president/predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Le Havre-Pariz, Francuska*), Marija Benić Penava (*Dubrovnik*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Auckland, New Zealand*), Ljiljana Dobrovšak (*Zagreb*), Goran Đurđević (*Požega*), Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordana Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Honolulu, SAD*), Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

UDK oznake članaka / Article's UDC markups:

Ivica Zvonar

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić, Vesna Vlahović-Štetić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2019.

Adresa uredništva / Mailing addresses:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja RH

Print supported by Ministry of science and education of Republic of Croatia

Na naslovnici / Cover:

Vodenica Blaža i Vojteka Hrvoića iz Ferdinandovca

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts

HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA

AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA

JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA

CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland

ECONLIT – AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA